

carretera de Sant Feliu i el sector de Montilivi-Palau, zona de fort creixement residencial i d'implantació universitària.

EL PARC CENTRAL

Situat a l'eix nord-sud que marca el nou desenvolupament de Girona, ocupa uns 140.000 m² d'un gran buit urbà format pels terrenys que van ser en el seu dia estacions i instal·lacions de RENFE (Barcelona-la Jonquera) i FEVE (Olot i St. Feliu de Guíxols). L'elevació en estructura-viaducte de la línia Barcelona-la Jonquera, i la desaparició dels «carrilets» de Sant Feliu de Guíxols i Olot van permetre l'adquisició d'aquests terrenys per l'Ajuntament amb la finalitat de donar solució a un dels problemes més greus que tenia plantejat el desenvolupament urbà de la ciutat.

En l'àmbit del Pla Especial (aprovat l'any 1987) s'ha resolt també el problema endèmic de l'estructura radial de la xarxa viària de Girona, amb un vial en el parc que separa les zones d'equipaments (estació Renfe, estació d'autobusos) de l'espai lliure del Parc, i que és una part d'un vial transversal més important de nord a sud, per a ús de vehicles i vianants, amb un recorregut d'uns dos quilòmetres quan sigui complet d'aquí a un any.

El parc és marcadament lineal; en el costat nord es situa l'antiga estació d'Olot, avui rehabilitada per a equipament públic, i està presidit per dos edificis de l'arquitecte Rafael Masó (la casa de la Punxa i la Farinera Teixidor); en el costat sud, tocant la plaça d'Europa i amb enllaç als jardins de la Mare de Déu de Montserrat i la plaça de l'Assumpció, al Grup de Sant Narcís, hi ha un laberint vegetal que serveix d'entrada al gran passeig arbrat del parc. La resta de l'espai s'homogeneïtza a partir de l'aparició d'una massa boscosa de caràcter mediterrani i autòcton (pins i alzines) que emmarquen en el seu interior una sèrie de seqüències de caràcter lúdic (zones de joc, jardins, roserar, etc.), que són, en definitiva, els que donen major sentit a la utilització i integració social amb la població des de la seva obertura el mes d'octubre de 1990.

LA NOVA DEVEsa

La motivació principal que porta a redactar el Pla Especial de la Devesa l'any 1986 és la creació de les condicions perquè el parc recuperi el protagonisme perdut per la seva posició perifèrica respecte a la ciutat, per l'alteració dels costums socials fomentada per la mobilitat envers la costa, i (per què no dir-ho) pel manifest oblit de l'Administració.

El Pla aborda els tres problemes bàsics del parc: la desviació de la carretera Nacional-II que transcorre per l'interior

del parc i que s'interfereix entre aquest i la ciutat; la recomposició del seu entorn urbà molt deteriorat i suburbial; i l'existència d'espais d'utilització restringida per a entitats privades (57.467 m²).

No s'oblida en el Pla Especial que de les 40 ha. que té el parc, unes tres quartes parts estan ocupades per una massa forestal homogènia (uns 3.400 exemplars) de plàtans de fins a 50 m d'alçada amb signes patològics evidents.

Un dels elements que condiciona més el desenvolupament del Pla Especial és l'actual traçat de la carretera N-II i el accessos de les de la Bisbal i Sant Gregori. Per això el pla les modifica i les situa en traçat perimetral per sobre l'antic llot del Güell i vora el riu Ter. D'aquesta manera el parc no quedarà dividit i formarà un tot unitari, amb cinc hectàrees de nou sòl. En el buit alliberat (avui ocupat per la carretera i el firal del bestiar) s'hi preveu un espai que emmarqui la fesomia singular de la Catedral i Sant Feliu: un estany navegable d'àmplies dimensions ha d'estructurar aquest indret, on es vol aconseguir un potent centre d'atracció amb un espai per a concerts a l'aire lliure.

La confluència dels rius Ter i Onyar estarà ocupada per un bosc d'espècies de ribera i un jardí temàtic amb clares finalitats pedagògiques. La resta, ha de seguir ocupada pels plàtans, als quals ja se'ls ha començat a aplicar, any darrera any, les mesures terapèutiques que preveu el Pla Especial (neteja de fongs, poda controlada, regatge intern, etc.). La recuperació de l'antic Camp de Mart (ocupat avui pel GEiEG i «la Hípica», amb instal·lacions sense possibilitats d'ampliació), que ha de passar a ser en un futur un espai lliure i obert d'uns 48.000 m² d'ús diversificat abonat per un edifici multifuncional, és una de les operacions més importants que preveu el Pla. L'ús d'un espai d'aquestes característiques per multitud de funcions obre noves perspectives a la utilització de la Devesa. I el Pla Especial ja apunta com a possibilitats les fires populars, els actes a l'aire lliure i la fira comercial de Sant Narcís.

En aquest sentit ja s'ha avançat de forma significativa: fa dos anys es va construir el Pavelló Firal, que s'haurà de completar amb un Palau de Congressos, i des de fa pocs mesos l'Ajuntament i el Grup Excursionista i Esportiu Gironí (GEiEG), que ocupa avui en concessió les pistes d'esports, han signat un acord per a la retirada d'aquest últim de l'espai que ocupa d'aquí a uns anys.

LA PLAÇA DE LA CONSTITUCIÓ

La plaça de la Constitució, que avui podem començar a trepitjar al costat de la Gran Via Jaume I, té evidents

diferències amb el projecte que va guanyar el concurs l'any 1982. L'any 1986, quan l'Ajuntament va voler començar les obres, els mateixos arquitectes guanyadors del concurs van plantejar la necessitat d'introduir algunes modificacions justificades, principalment, pel mateix pas del temps i per la decisió de l'Ajuntament d'emplaçar-hi un aparcament subterrani, molt necessari en un sector bàsicament comercial i de serveis.

El dia 6 de desembre passat els ciutadans «varen inaugurar» la zona arbrada, al costat de la Gran Via. Una zona arbrada que pretén ser (segons els arquitectes Esteban, Montero i Torres) «un test a la ciutat», amb un espai delimitat i mesurable que recorda altres arbredes de Girona.

Aquesta zona i la plaça «dura» de sobre de l'aparcament subterrani estan unides per una suau i ampla rampa peatonal. A la zona «dura», condicionada per l'aparcament subterrani, s'hi podran acollir activitats col·lectives que comporten concentració de ciutadans (verbenes, sardanes, mitings, etc.), a diferència de les zones més recollides que ofereix l'arbreda, amb les seves formes polièdriques de formigó i les columnes de llum dissenyades per a aquesta plaça.

Al final de desembre de 1990 l'Ajuntament ha aprovat el Projecte d'Urbanització de l'última fase de la plaça, al sector de l'església del Mercadal, amb un pressupost de més de dos-cents milions de pessetes.

Tot plegat, un cop acabat, serà l'espai lliure més important al cor de la ciutat, amb la recuperació de més de 10.000 m², que fins fa 20 anys eren ocupats per fabriques.

LES CASERNES

Un pla especial aprovat el setembre de l'any 1989 ordena un espai de més de 125.000 m² avui ocupat per les Casernes Militars, al costat del sector de l'Eixample, que es caracteritza per una clara mancança d'espais lliures.

Les Casernes, encara avui, eviten la comunicació de teixits urbans veïns (Eixample i Palau), i malgrat que no és la primera vegada que el planejament les qualifica de zona verda, no ha estat possible fins ara, amb un acord de compra de l'Ajuntament al Ministeri de Defensa, una transformació a mig termini. Actualment l'Ajuntament ja n'ocupa quasi la meitat.

En aquesta illa, compresa entre els carrers d'Emili Grahit-Migdia-Saragossa i Barcelona, s'hi preveu com a element més significatiu un gran parc delimitat i tancat d'uns 90.000 m², amb accessos principals pels carrers de Barcelona i Migdia, amb una piscina recreativa tractada com un llac d'uns 6.300 m², amb solàriums al voltant i separada de la resta del parc